

Veću Interdisciplinarnih doktorskih studija
Univerziteta umetnosti u Beogradu
Kosančićev venac 29, 11000 Beograd

IZVEŠTAJ KOMISIJE ZA OCENU I ODBRANU DOKTORSKOG
UMETNIČKOG PROJEKTA

Veće Interdisciplinarnih doktorskih studija Univerziteta umetnosti u Beogradu,
formiralo je komisiju za procenu teme doktorskog umetničkog projekta kandidata
IVANA UZELCA, studenta Grupe za digitalnu umetnost, pod naslovom

„ZASIĆENJE”

Istraživanje digitalne manipulacije zvukom u audiovizuelnom delu

Komisija u sastavu:

Branislava Stefanović, red. prof. Fakulteta dramskih umetnosti u Beogradu, mentor

Aleksandar Davić, red. prof. Akademije umetnosti u Novom Sadu, komentor

dr Miomir Mijić, red. prof. Elektrotehničkog fakulteta u Beogradu

dr Nikola Šuica, vanr. prof. Fakulteta likovnih umetnosti u Beogradu

dr Dobrivoje Milijanović, docent Fakulteta dramskih umetnosti u Beogradu

zaključila je da kandidat može da pristupi odbrani doktorskog umetničkog projekta.

BIOGRAFSKI PODACI

Ivan Uzelac rođen je 1980. godine u Beogradu gde je završio Osnovnu školu “Jovan Dučić”, Četvrtu beogradsku gimnaziju i Muzičku školu “Dr. Vojislav Vučković” – klavirski odsek. Srednju Muzičku školu “Kornelije Stanković” – odsek za džez gitaru, napušta na trećoj godini i upisuje studije na Fakultetu dramskih umetnosti u Beogradu na katedri za Snimanje i dizajn zvuka. Diplomira 2008. godine. Školovanje nastavlja na Interdisciplinarnim doktorskim studijama Univerziteta umetnosti u Beogradu – smer Digitalna umetnost.

Već posle prve godine studija počinje da radi kao mikroman, snimatelj i montažer zvuka na komercijalnim i umetničkim filmskim i televizijskim ostvarenjima. Od septembra do decembra 2005. godine radi u pozorištu “Atelje 212” u Beogradu kao dizajner scenskog zvuka.

Do sada je radio na dvadeset pet dugometražnih igranih filmova i preko trideset kratkih i dokumentarnih filmova kao snimatelj, montažer i/ili dizajner zvuka.

Komponovao je muziku za plesnu predstavu “Mi, deca sa stanice Zoo” pozorišta “Boško Buha” 2011. godine

Oktobra 2010. zapošljava se na FOX televiziji koja ubrzo postaje *Prva TV*, u vlasništvu grčke *Antenna* grupe, na poziciji dizajnera zvuka u sektoru produkcije.

Povremeno, od 2013, predaje kao gostujući predavač na Beogradskom SAE institutu. godine.

Član je AES udruženja (*Audio Engineering Society*) od 2004. i Srpske filmske asocijacije od 2010. godine.

Filmografija :

- Montaža i miks zvuka na dokumentarnom filmu *La ciudad que canta* (int. *The singing city*, Kadiz 2013)

- Montažer foli efekata na igranom filmu *Educazione siberiana* (int. *Siberian education*, Cattleya, Rim 2013)

- Snimatelj zvuka na igranom filmu *The Box* (All inclusive films, Beograd 2011)
- 95- Snimatelj zvuka na dokumentarnom filmu *Cinema komunisto* (Dribbling pictures, Beograd 2011)
- Supervizor foli efekata na igranom filmu *Tilva Rosh* (Kiselo dete, Beograd 2010)
- Dizajner zvuka na igranom filmu *Welad el Am* (int. *Escaping Tel Aviv*, Al-Nasr\Oscar\Al-Masah, Kairo 2010)
- Montažer foli efekata na igranom filmu *Los Viajes del Viento* (int. *The Wind Journeys*, Ciudad Lunar Producciones, Bogota 2009)
- Mikser zvuka na dokumentarnom filmu *Do viđenja, kako ste* (Dribbling Pictures, Beograd 2009)
- Montažer foli efekata na igranom filmu *Besa* (Baš Čelik, Beograd, ASAP Films, - Pariz 2009)
- Montažer foli efekata na igranom filmu *Gunesi Gordum* (Int. *I saw the sun*, Boyut Film, Istanbul 2009)
- Montažer foli efekata na igranom filmu *Skellig* (Sky1, London 2009)
- Montažer foli efekata na igranom filmu *Tormented* (BBC Films, London 2009)
- Montažer foli efekata na igranom filmu *Nine Miles Down* (Silverback Films, Los Anđeles, Budimpešta, 2008)
- Montažer i snimatelj foli efekata na igranom filmu *Slaughter* (After Dark Films, L.A. 2008)
- Montažer i snimatelj foli efekata na igranom filmu *Slovenka* (Vertigo/Emotionfilm, Ljubljana 2008)
- Montažer i snimatelj foli efekata na igranom filmu *Avanak Kuzenler* (Aksoy Film, Istanbul 2008)
- Montažer i snimatelj foli efekata na igranom filmu *Golgesizler* (int. *The Shadowless*, Narsist Film, Istanbul 2008)
- Montažer i snimatelj foli efekata na animiranom filmu *Intersection* (MTV Exit, JM Animation 2008)
- Montažer i snimatelj foli efekata na igranom filmu *Prehod* (int. *Transition*, Atalanta, Ljubljana, 2008)
- Montažer i snimatelj foli efekata na igranom filmu *Hitna pomoć* (int. *The Ambulance*,

Nama Film, Beograd 2008)

- Montažer i snimatelj foli efekata na igranom filmu film *Skin* (Ijswater Films/Humanist Public Broadcasting Co. / Kasander production, Amsterdam 2008)

- Montažer zvuka na igranom filmu *S.O.S.* (Slobodan Šijan / Ćuli Film, Beograd 2007)

- Snimatelj zvuka na dokumentarnom filmu *Cargo* (Long Film, Pariz, 2007)

- Montažer i snimatelj foli efekata na igranom filmu *Pokrajino št.2* (int. *Landscape No2*, Forum Ljubljana, 2007)

- Montažer i snimatelj foli efekata na igranom filmu *Živi i mrtvi* (Mainframe Prod., Zagreb 2007)

- Snimatelj zvuka na igranom filmu *Konji vrani* (int. *Black Horses*, Cinema Design, Beograd 2006)

- Montažer foli efekata na animiranom filmu *Čarobna šuma* (Gama Entertainment Group, Beograd, 2006)

- Snimatelj zvuka, foli efekata i nahsinhronizacije na filmu *Stvar srca* (int. *A hearts affair* Stvar Srca 2005)

- Montažer i snimatelj foli efekata na igranom filmu *Sve džaba* (int. *All for free*, Propeler film, Zagreb 2006)

- Montažer zvuka na igranom filmu *Drugo stanje* (Powerhouse, Beograd 2005)

- Montažer i snimatelj foli efekata na igranom filmu *Zvezde ljubavi* (Ćuli Film, Beograd 2005)

- Mikroman na dokumentarnom filmu *Serbisches Tabu: Der Völkermord an den – Deutschen* (Südost-Medienagentur e.K., Bremen 2004)

DETALJNA ANALIZA DOKTORSKOG UMETNIČKOG PROJEKTA

PRAKTIČNI DEO PROJEKTA

Film? TV film? Audiovizuelni rad? Priča o čoveku okruženom tehnologijom, pre svega ekranima sa kojih se emituje bezbroj informacija... Priča ispričana i zvukom i slikom... Vizuelno VS auditivno?

„**Zasićenje**” je audiovizuelno delo koje se bavi čovekom u okruženju u kom dominiraju elektronski mediji, njegovom svakodnevnom interakcijom sa računarskom tehnologijom.

Subjektivni kadrovi ekrana koji posmatraju aktore gledaocu ”otkrivaju” nevidljive mehanizme kojima se plasiraju vizuelni sadržaji kakve koriste medijske i marketinške kuće koje konstantno istražuju gledaočeve potrebe i bore se za njegovu pažnju. Scene/sekvence su nasumične i ne vezuju se za neki određeni grad ili vreme.

„**Zasićenje**” analizira, raščlanjuje i rekonstruiše uticaje apsorbovanja velike količine prvenstveno vizuelnih informacija; nemotivisano, pasivno upijanje vizuelnih sadržaja koje predstavlja čovekovu (da li konstruisanu?) potrebu za takvom vrstom informacija. U radu se ispituju želja za informacijom i posledice upijanja velikog broja informacija kroz odvajanje vizuelne i auditivne ravni.

Upravo odnos slike i zvuka predstavlja suštinu istraživačkog postupka koji je kandidat sproveo stvarajući „**Zasićenje**” kao kompletan autor: scenario, režija, snimanje audio i video materijala, dodavanje efekata, montaža audio i video materijala, komponovanje muzike, dodatna snimanja zvučnih efekata, dizajn zvuka, finalni miks zvuka u 5.1 formatu, postavka u prostoru...

Najvažniji elementi ovog dela nastali su u postprodukciji, uz pomoć programa Adobe Premier, Adobe After Effects, Steinberg Nuendo, WaveLab, MaxMSP, Audacity. Auditivnom gliču kandidat Ivan Uzelac precizno dodaje akustičke karakteristike prostora u kojima se akteri nalaze kako bi se glič postavio u dijegetskom prostoru a ne kao nekakav apstraktni komentar. To postiže snimanjem akustičkih impulsa u svakom

prostoru ponaosob i dodavanjem reverberacije autentičnih karakteristika. Svaka, pa i najmanja promena ili izobličenje u prikazivanju ljudskog bića, a na kraju i glič naše sveukupne stvarnosti predstavljene panoramskim kadrom, ispraćeni su veoma preciznom montažom zvuka čime se postigao maksimalni efekat sinhreze.

PISANI DEO PROJEKTA

Cilj projekta je bio da se, oslanjajući se na proučavanje postojeće teorije filmskog zvuka, pronade nov modus za dijegetsko određenje zvuka i istakne doprinos zvuka kao izražajnog sredstva u filmu i drugim audiovizuelnim umetnostima. U svom radu i istraživanju kandidat Ivan Uzelac polazi od činjenice da su audiovizelni mediji krajem dvadesetog veka doživeli izuzetnu ekspanziju zahvaljujući razvoju informatičke tehnologije i da je ono što ih čini posebnim njihovo dejstvo upravo na ona dva čula koja najviše koristimo u direktnoj komunikaciji sa drugim ljudima: čulo sluha i čulo vida.

Dok pisana reč zahteva prisećanje ili maštu kako bi se njeno značenje asociiralo, audiovizuelno delo uspešno simulira neke od atributa fizičke pojavnosti odsutnog sagovornika ili objekta koje bismo u slučaju njihovog prisustva registrovali upotrebom ista dva čula. Zbog toga **zasićenost** audiovizuelnim sadržajima podrazumeva ne samo njihovu prisutnost u velikim količinama, već i zbirno dejstvo koje imaju na čula jer ga oni vrše bez obzira da li biramo da na njih usmerimo našu pažnju ili ne.

Teorijski pisani deo projekta na devedeset sedam strana sastavljen je od osam celina:

Poglavlja **Razvoj zvuka na filmu - tehnološki, ekonomski, estetički činioci** (Počeci zvučnog filma i Osvajanje publike) i **Teorija filmskog zvuka** (Klasična teorija filmskog zvuka, Savremene teorije, *Diegesis*, Zvuk i filmsko vreme, Zvuk i filmski prostor, Problemi savremene prakse u produkciji igranih filmova) pregled su istorije teorije pojma zvuka u filmu i filmskoj umetnosti od nastanka zvučnog filma do savremenih primera produkcijskih praksi.

Poglavlja u kojima se analiziraju **Zvuk u video artu** i **GLIČ** temelj su i izvor metoda korišćenih tokom komponovanja praktičnog dela doktorskog umetničkog

projekta. Posebno je važno spomenuti da kandidat polazi od ideje da audiovizuelnu konstrukciju svog praktičnog dela rada konstituiše na principu **GLIČ-a**. **GLIČ** efekat primenjen je na gledaocu kao komentar na uticaj koji prvenstveno vizuelni mediji imaju na nas i na stvarnost koju čovek stvara. **VIDEO-GLIČ**, odnosno efekat koji izgleda kao glič dobijen je kombinovanjem različitih tehnika u programu Nuke. **AUDIO-GLIČ** u radu je s druge strane potekao od pravih uzoraka nenamernog gliča nastalog usled greške u komunikaciji između zvučne kartice i računara. Na tu osnovu dodavani su mnogobrojni zvučni efekti i zvuci iz softverskih sintisajzera.

Poglavlje **Dizajn zvuka** (Zvučni efekti, Govor, Muzika, Obrada zvuka) uz istorijat i genezu pojma dizajna zvuka donosi pregled trenutno aktuelnih teorija o svim relevantnim elementima dizajna zvuka i formuliše mesto i ulogu dizajnera zvuka u savremenoj audiovizuelnoj praksi.

U poglavljima **Digitalizacija zvuka, Softver - savremeni alati za snimanje, montažu i obradu zvuka** (*Audio editori, Multitrekeri, Softverski sintisajzeri (softsynth), Sempleri, Dodatni ili plug-in programi, Programski jezici sa grafičkim interfejsom i Hardverski alati* (zvučne kartice, MIDI, USB, *FireWire* kontroleri) teorijski je materijal na osnovu kog se konstruiše i objašnjava metod korišćen tokom izrade praktičnog dela rada.

Analiza dela „Zasićenje”, najzad, obuhvata sve segmente realizacije projekta, hronološki i po fazama ali i elemente poetike autora uz precizna tehnička uputstva za način prikazivanja gotovog audiovizuelnog dela „Zasićenje” - to je video rad koji može da se reprodukuje sa jednog ili tri monitora a čiji zvuk zahteva 5.1 sistem za reprodukciju desnog, levog, centralnog kanala, levog kanala okruženja, desnog kanala okruženja i LFE kanala za najniže frekvencije.

OCENA OSTVARENIH REZULTATA

Delo „Zasićenje” nastalo je sa željom da se istraže odnosi slike i zvuka, da se ostvare nedefinisani modusi postavke zvuka u dijegetskom prostoru koji postavlja slika i da se

istakne zvuk kao dominantno izražajno sredstvo. Kao što sam podnaslov ovog doktorskog umetničkog rada govori, predmet istraživanja u projektu, pre svega su bile mogućnosti koje otvara digitalna manipulacija zvukom u audiovizuelnom delu.

Pored ispitivanja davno ustanovljenih modusa preuzetih iz teorije filma odnosno teorije filmskog zvuka „**Zasićenje**” omogućava nova tumačenja nekih fenomena psihoakustike i efekata koje stvaraju sinhroni slika i zvuk.

KRITIČKI OSVRT REFERENATA

Kada govorimo o temi, „**Zasićenje**” je svojevrsna kritika savremenog društva kojim dominiraju vizuelna kultura i masmediji. Vizuelni sadržaji su predstavljeni kao stabilni, kontinualni, nepromenljivi, bez obzira na pokušaje gledaoca da ih promeni. Nemotivisano, pasivno upijanje vizuelnih sadržaja predstavlja čovekovu potrebu za takvom vrstom informacija. Glič efekat je primenjen na gledaocu kao komentar na uticaj koji prvenstveno vizuelni mediji imaju na nas i na stvarnost koju čovek stvara.

S druge strane, ne manje važan je teorijski aspekt bavljenja zvukom, dizajnom zvuka u savremenoj umetničkoj praksi i podsećanja na to da relacije auditivnih i vizuelnih ravni u audiovizuelnom delu postaju još kompleksnije u savremenoj digitalnoj umetnosti gde se narušavaju ustaljene gledalačke (slušalačke) navike. Auditorijum se može naći u prostoru okruženom sa više stotina izvora zvuka, video se može reprodukovati sa velikog broja *LED* ekrana ili projektovati na neboder a sve se češće javljaju forme i umetničke prakse koje navode na to da će pojmovi *interaktivnost* i *virtuelna stvarnost* dovesti do redefinisanja pojma audiovizuelnog dela.

U umetničkoj praksi današnjice i onoj koja nam predstoji dizajneri zvuka će savladavati nove veštine i sve više premošćavati granicu između montažera zvuka, kompozitora i audio programera kao što u „**Zasićenju**” čini autor - kandidat Ivan Uzelac.

ZAKLJUČAK KOMISIJE

Koristeći **”GLIČ”** kao izražajno sredstvo kandidat Ivan Uzelac u doktorskom umetničkom projektu **„Zasićenje”** uspešno dokazuje da je zvuk danas značajno izražajno sredstvo u filmu a da je dizajn zvuka u video artu, pa stoga moguće i u umetničkim instalacijama, umetnosti performansa, interaktivnoj i multimedijalnoj umetnosti konstitutivni a ne prateći element audiovizuelnog dela. Delo se takođe, na uspešan način bavi digitalnim simulacijama pojavnog sveta i našim percipiranjem veštačkog u službi simulacije prirodnog.

Komisija sa zadovoljstvom preporučuje Veću Interdisciplinarnih doktorskih studija i Senatu Univerziteta umetnosti u Beogradu umetnički doktorski projekat **„Zasićenje”** kandidata Ivana Uzelca za usmenu odbranu.

Branislava Stefanović, red. prof.

Aleksandar Davić, red. prof.

dr Miomir Mijić, red. prof.

dr Nikola Šuica, vanr. prof.

dr Dobrivoje Milijanović, docent

U Beogradu

11.1.2016.